

**Den svenska polisen är slö, oärlig och dessutom invandrarfi-
entlig – eller?**

C-uppsats i Psykologi

Ht 2005

Erika Sjögren

Handledare: Ulf Holmberg

KRISTIANSTAD HÖGSKOLA
Institutionen för beteendevetenskap

Den svenska polisen är slö, oärlig och dessutom invandrarfientlig –eller?

Erika Sjögren

Denna uppsats undersöker attityder och fördomar gentemot människor med annat etniskt ursprung än svenskt och även gentemot den svenska polisen. Huvudfrågan gällde om det fanns någon skillnad mellan polisaspiranternas och studenternas uppfattning om skuldfrågan – som den bestäms av polisen - vid rån begångna av personer med skilda etniska ursprung. Tre grupper ($n = 108$) -polisaspiranter, studenter och yrkesverksamma poliser deltog i studien som genomfördes genom en enkätundersökning. Studien visade att det ej finns några större skillnader i attityd och fördomar grupperna emellan och att dessa attityder och fördomar ej heller är speciellt framträdande.

Nyckelord: etnicitet, fördomar, poliser, polisaspiranter, attityder

”Ibland förekommer det också tyvärr att poliser ljuger tror jag att jag vågar säga” sa JK Göran Lambertz i en intervju i Ekot (DN, 2006-01-08). Dagen efter var ”dagens webbfråga” på Dagens Nyheters hemsida –Litar du på polisen? Klockan kvart över tre söndagen den 8 januari 2006 hade 2725 svenskar svarat ”Nej” och 1692 ”Ja” (resultatet ska tolkas med försiktighet eftersom det ej gjorts representativa urval etc.).

”De är så jävla slöa” (TT, 2005-09-19) sa Bo Ringholm, Sveriges vice statsminister, om den svenska polisen till sin medarbetare då han, efter ett telefonsamtal med en journalist, trodde att han lagt på telefonluren. Det hade han inte och dagen därpå stod uttalandet att läsa i varenda svensk tidning och kommenterades i alla svenska tv-kanaler. Svenska folket förfasade sig över uttalandet, journalister över hela landet var förtjusta och människor som innehar höga befattningar hos polisen krävde en ursäkt från Ringholm. I flera dagar debatterades frågan i vilken grad detta uttalande var kränkande för polisen och experter uttalade sig om huruvida Ringholm kanske måste avgå sedan han visat bristande förtroende för sina statsanställda. Men hur *ovanligt* är det egentligen att någon har denna uppfattning om den svenska poliskåren? Hur många människor ur den svenska allmänheten är av samma uppfattning och har någon gång uttalat något nedsättande och fördomsfullt om polisen?

Denna uppsats ämnar försöka ge klarhet i vad människor i allmänhet anser om den svenska poliskåren och jämföra dessa åsikter med blivande polisers åsikter och de yrkesverksamma i det yrke de själva valt. I undersökningen kommer även synen på polisernas attityder till grupper med annat etniskt ursprung än svenskt att undersökas eftersom även denna fråga om huruvida den svenska polisen är ”invandrarfientlig” ofta debatteras i medierna.

Attityder är svåra att mäta trots att varje enskild individ använder sig av dem. De är till skillnad från vad man finner inom matematiken och fysiken abstrakta och ibland fullständigt omedvetna för individen vilket illustreras av nedanstående citat;

Civilized men have gained notable mastery over energy, matter, and inanimate nature generally, and are rapidly learning to control physical suffering and premature death. But by contrast, we appear to be living in the Stone Age so far as our handling of human relationships is concerned (Allport, 1954, s. 15)

Precis som Allport poängterar är många företeelser inom psykologin, till skillnad från matematiken och fysiken, fortfarande en gåta. Allport studerade fördomsfullhet och stereotyper och med hjälp av hans forskning konkretiserades en stor del av de psykologiska företeelser som var okända för stenåldersmänniskan.

Ordet *fördom* härstammar ur latinets "praejudicium" som betyder "dom baserad på tidigare beslut och upplevelser" (Allport, 1954). Ordet utvecklades till prejudice på engelska men fick en något annorlunda betydelse, nämligen dom formad *före* beslut eller upplevelse, ett *fördömande*. Termen utvecklades efterhand till att få en emotionellt negativ betydelse vilket kommer av just *fördömande*, att ha negativt laddade åsikter om något eller någon man aldrig tidigare stött på.

Ovan nämnda Gordon Allport gav 1954 ut texten "The nature of prejudice", en bok som beskrivs som den mest klassiska studien om förekomsten av fördomar. Allport citeras i majoriteten av de vetenskapliga rapporter som behandlar ämnet fördomar, stereotyp beteende och tänkande. Intresseväckande frågar Allport om det verkligen är en *fördom* om uppfattningen inte bestrids av någon. Allport beskriver att genom långa perioder i historien har judar levt segregerade från den övriga befolkningen i olika ghetton. Eftersom judarna var medvetna om sin situation skriver Allport att de kunde planera efter den och utveckla sitt liv i enlighet med sin medvetna verklighet och varken judarna eller den övriga befolkningen verkade tycka att det fanns något större fel på systemet. Innebär detta att det inte fanns någon fördomsfullhet? Allport anser att det *inte* är på det sättet.

Av media att döma, är Ringholm inte ensam om att ha mindre genomtänkta åsikter eftersom fördomar är något som alla människor begåvats med i större eller mindre utsträckning. Trots detta är det inte särskilt enkelt att *beskriva* vad fördomsfullhet innebär eller vad en fördom är. Det finns många förslag i litteraturen hur man bäst definierar en fördom; "Negativa känslor gentemot människor baserade endast på deras grupptillhörighet" (Devine, 1995) medan Allport skriver om "antipati baserad på felaktiga och inflexibla generaliseringar". Devine använder sig av beskrivningen att fördomar är negativa attityder gentemot en socialt definierad grupp och gentemot varje person som anses vara en medlem av denna grupp. Enligt henne fångar denna beskrivning de grundläggande element som människor i allmänhet tänker på då de definierar fördomar och fördomsfullhet.

Fördomar kräver vissa förutsättningar. Man kan inte tala om fördomar utan att också nämna inomgrupps-, utomgrupps- och mellangruppsrelationer. Dessa gruppindelningar är en grundläggande förutsättning för att fördomar ska uppstå och kan förklaras som individens tillhörighet till den egna gruppen (Allport, 1954). Allport förklarar vidare att det bor människor överallt på jorden som äter, leker och bor tillsammans med sin egen "sort". De socialiserar och ber tillsammans, de trivs i sitt eget homogena kluster och behöver inte vända sig till andra kluster för sällskap. Eftersom det finns tillräckligt många människor i klustret, inomgruppen, så är det onödigt att vända sig till andra kluster, utomgrupper, för sällskap. Då måste man göra uppoffringar såsom att lära sig ett nytt språk eller en ny kultur.

Inomgruppen är den grupp vilken man själv tillhör medan *utomgruppen* är alla andra grupper och alla andra individer förutom de som tillhör inomgruppen. *Mellangrupper* uppstår då människor interagerar över gruppgränserna (Devine, 1995).

Om man befinner sig i en grupp där gruppgränserna är etablerade och stöter på en människa ur en utomgrupp har man ofta en *stereotypisk* uppfattning om denna människa. En stereotyp kan vara positiv eller negativ men kan förklaras som en överdriven uppfattning förknippad med en kategori (av t.ex. människor) (Allport, 1954). Dess funktion är att rationalisera denna kategori (Allport, 1954). En stereotyp uppträder när denna överdrivet förenklade uppfattning uppträder då man bedömer något eller någon. För att använda ett av Allports egna exempel: "Alla irländare överdriver sin whiskeykonsumtion" så är detta en stereotyp uppfattning om irländare, denna uppfattning är stereotyp *även* om den, i alla fall enligt Allport, har

en viss sanningshalt. Sammanfattningsvis förklaras gruppfenomenet som en kognitiv förenkling-funktion vid kategorisering av människor (Allport, 1954).

Allports teorier har banat väg för mer forskning och under åttiotalet började man tala om en "ny" form av etniska fördomar (Gilbert, Fiske & Lindzey, 1998). I slutet av det förra århundradet började man skilja mellan "hot prejudice" och "cold prejudice" där "hot discrimination" baseras på avsky, hat, fientlighet och ilska medan "cold discrimination" avänds till exempel vid anställningar då man stereotypifierar de som kommer till intervju eller då en försäljare anser en kund vara mer godtrogen än en annan kund (Gilbert, Fiske & Lindzey, 1998).

Denna nya "kalla" typ av fördomsfullhet och stereotyp tänkande är mer subtil än den öppna rasism som fanns tidigare och detta förklaras främst med den nya lagstiftning som säger att all form av diskriminering är förbjuden (Hogg & Vaughan, 2002). Det bör dock påpekas att även om etniska fördomar inte överallt visas öppet längre, existerar de fortfarande i allra högsta grad. Folkmorden i Rwanda och Bosnien under nittioalet är bara två exempel (Hogg & Vaughan, 2002).

Akrami, Ekenhammar och Araya (2000) har i en studie visat på fördomsfullhet ur ett *klassiskt* perspektiv och ett *modernt*. Dessa två perspektiv kan till viss del beskrivas med hjälp av den "varma" och "kalla" fördomsfullhet som finns. I den klassiska fördomsskalan tillfrågas respondenterna om invandrades *begåvning* och deras *hygien*, frågor som inte är särskilt väl lämpade för nittioalet då människor är mycket försiktiga med uttalanden som kan verka öppet rasistiska. Med hjälp av den *moderna* skalan tillfrågas respondenterna om det mångkulturella Sverige och hur stor rasismen är i landet. Dessa frågor är mer försiktiga men ger även enligt författarna högre värden vilket tyder på en större fördomsfullhet.

Bargh (1999) skriver om det "kognitiva monster" som människors fördomsfullhet utgör, hur svårhanterligt detta monster är och dessutom självgående. Bargh kallar fenomenet för "automaticity" och beskriver med hjälp av detta uttryck den fördomsfullhet som ligger i vårt undermedvetna, omedvetna och som styr vårt handlande. Bargh kommer till den dystra slutsatsen att ingenting kan göras för att stoppa detta monster och avslutar sin redogörelse med att beskriva fördomar som maskrosor som genast man utrotat dem från en plats dyker upp någon annanstans.

Until we find a way to kill the dandelions, reports of the death of the Cognitive Monster will be greatly exaggerated (Bargh, 1999, s. 45).

Det finns trots detta de som hävdar motsatsen att fördomar och stereotyp tänkande *kan* reduceras genom exempelvis vänskap över gruppgränserna. (Gilbert, Fiske & Lindzey, 1998). De underbygger sitt påstående ytterligare med hjälp av Pettigrew som 1997 genomförde en undersökning där han fann att vänskap över gruppgränserna inte endast kunde beskrivas med att de som sökte utomgruppsmedlemmars vänskap var fördomsfria.

Oavsett vem som har rätt angående möjligheten till att motverka fördomar, stereotyp beteende och tänkande så är alla eniga om att det existerar och vissa hävdar till och med att fördomar och diskriminering odiskutabelt är två av de största problemen mänskligheten står inför (Hogg & Vaughan, 2002).

Maskrosorna gror och frodas överallt i världen och överallt brottas man med fördomar, stereotyper och de skilda grupperingarna. Det finns dock en grupp som har en något speciell ställning eftersom den kan identifieras både som inomgrupp och utomgrupp, nämligen den nationella poliskåren.

Om polisers fördomar och fördomar mot polisen

Det finns ett flertal vetenskapliga undersökningar rörande attityder mot polisen och deras förmodade fördomsfullhet, dock är dessa undersökningar till största delen utförda i USA och Storbritannien, dvs. länder som har en ganska annorlunda samhällsstruktur än Sverige, framför allt rörande social segregation. En fattig människa i USA har det ofta sämre ställt än en fattig människa i Sverige. De undersökningar som gjorts är av denna anledning inte helt applicerbara på det svenska samhället och kan därför inte säga något om svenskarnas attityder. Trots detta kan artiklarna ge en viss vägledning och lite bakgrundsinformation rörande undersökningsmetoder och generella tendenser men utöver dessa svårigheter finns det inte heller särskilt mycket skrivet om allmänhetens uppfattning om rasism och fördomsfullhet inom poliskåren (Weitzer & Tuch, 2005).

Shalhoub-Kevorkian (2004) skriver om polisens fördomar och diskriminering gentemot kvinnor i Mellanöstern och hävdar att man inte endast kan studera *utfall* för att förstå problemet. Man måste även kontrollera de lagar som ligger till grund för deras yrkesverksamhet. I Sverige är det riksdagen som stiftar lagar och i riksdagen sitter allmänhetens representanter.

Allmänhetens attityder kring polisen kan studeras utifrån två olika perspektiv. I enlighet med inomgrupps- och utomgruppsteorin så finns det två olika sätt för allmänheten att identifiera sig (eller inte) med polisen. Dominanta rasgrupper ser oftast polisen som sin allierade (Weitzer & Tuch, 2005) och i enlighet med detta borde infödda svenskar känna tillhörighet med den svenska poliskåren som till största delen består av infödda svenskar. Denna inomgrupp kan man dock vrida på och ställa allmänheten och polisen mot varandra så att allmänheten blir en inomgrupp och polisen en utomgrupp och blir därigenom, som myndighetsutövarer, föremål för fördomar.

I undersökningen "The impact of race on the investigation of excessive force allegations against police" hävdas att en person som aldrig upplevt de krav som ställs på en polis i svåra situationer aldrig kan identifiera sig med en polis och kan därför inte ha en korrekt uppfattning om polisens arbete (Kerstetter, Rasinski & Heiert, 1996). Detta tyder på att teorin om dominant rasgrupper kanske inte stämmer och att poliskåren faktiskt är en utomgrupp i förhållande till allmänheten. I samma artikel föreslås också att polisrollen är unik på detta vis. I Reiners undersökning från 1991, citerad i Skinners (2000) studie kring lagstiftning för kulturell förändring berättas att det kan uppstå problem när polisen ska socialisera med människor utanför kåren. Skinner skriver fortsättningsvis att det *inte* är klart fastställt att en lagförändring kan framtvinga fördomsreduktion eftersom den kan vara ytligt betingad av arbetsmiljöskäl. Just kulturella betingelser kan vara svåra att tolka eftersom alla grupper har sin egen kultur, även grupper *inom* poliskåren. Paoline III & Terrill (2005) undersökte om en persons ras har betydelse för hur ofta man blir stoppad vid trafikkontroller, alltså hur eventuella etniska fördomar påverkar polisernas attityd mot allmänheten. Resultaten av undersökningen påvisade att de poliser som hade etniska fördomar ute på fältet var mer benägna att genomföra en bil än de poliser som framstod som mer fördomsfria. Författarna för en diskussion kring det faktum att det kan vara lättare för en polis som har ett skrivbordsjobb och aldrig möter brottslingen att ha ett mindre fördomsfullt förhållningssätt. Deras respondenter som besvarade deras enkät bestod endast av poliser vilkas totala medelvärde ($m = 1,64$ $SD = 0,88$) visade att poliserna inte ansåg sig fördomsfulla.

Webb och Marshall (1995) fann i sin studie om huruvida allmänhetens attityd mot polisen är beroende av vilken ras man tillhör att just ras är den största faktorn för vilken attityd man har mot polisen även om andra faktorer såsom grannkultur, ålder, kön eller socioekonomisk ställning också behandlas. I Webb och Marshalls (1995) undersökning låg det totala medelvärdet hos boende i Omahas förtroende för polisen på $m = 3,47$ $SD 0,89$.

I en studie gjord av Lindholm, Christianson & Karlsson (1997) undersöktes huruvida civila (i det här fallet studenter) eller poliser var mer eller mindre benägna att skuldbelägga en

person ur en utomgrupp för att ha begått ett brott jämfört med en person ur en inomgrupp. Grupperna fick titta på en film där en svensk respektive en man med sydländskt utseende rånade en butik och fick sedan svara på frågor om hur de upplevt mannen och rånet. Det visade sig att poliser i jämförelse med civila var *mindre* benägna att beskylla personer ur en utomgrupp för brott. Orsakerna till detta kan vara flera, i studien diskuteras exempelvis att polisen kan vara bättre tränad att upptäcka relevant information om förövaren eller ha en lägre stressnivå och därmed lägre felmarginal eftersom de utsatts för liknande situationer tidigare. Denna lägre stressnivå kan också ligga till grund för färre kognitiva genvägar. I annan studie av Lindholm & Christianson (1998) undersöktes huruvida invandrade och svenska ungdomar såg annorlunda på förövare. Samma film som i förra undersökningen användes och efter filmen visats fick ungdomarna svara på frågor angående förövaren. När försökspersonerna fick i uppgift att peka ut förövaren på ett fotografi identifierade *båda* grupperna oftare en oskyldig invandrare än en oskyldig svensk.

Att en av den svenska allmänhetens främsta representanter har fördomar mot polisen är fastställt med all önskvärd tydlighet. Att allmänheten i stort har fördomar är också klart eftersom alla, i alla fall enligt Allports bedömning, är medlem av en inomgrupp och alltså står mot en utomgrupp. Poliser har fördomar mot kvinnor (Kevorkian, 2004) och mot människor med psykiska sjukdomar (Pinfold, Huxley, Thornicroft, Farmer, Toulmin & Graham, 2003) men dokumentationen över olika typer av diskriminering är sparsam (Gilbert, Fiske & Lindzey, 1998).

Vad tror egentligen människor om fördomsfullheten hos polisen, tror de att personer av olika etnicitet behandlas olika? Finns det någon skillnad mellan yrkesverksamma poliser, polisaspiranternas och studenters uppfattning om skuldfrågan – som den bestäms av polisen - vid rån begångna av personer med skilda etniska ursprung?

H_0 Det finns ingen skillnad mellan yrkesverksamma poliser, polisaspiranternas och studenters uppfattning om skuldfrågan – som den bestäms av polisen - vid rån begångna av personer med skilda etniska ursprung.

H_1 Det finns en skillnad mellan yrkesverksamma poliser, polisaspiranternas och studenters uppfattning om skuldfrågan – som den bestäms av polisen - vid rån begångna av personer med skilda etniska ursprung.

Metod

Respondenter

Enkäten delades ut till 180 personer ur tre skilda grupper under mitten av december 2005. Av de som responderade på enkäten (60%) ingick 37 studenter, 33 polisaspiranter och 38 yrkesverksamma poliser. Respondenternas ålder varierade från 19 till 60 år med en medelålder på 34 år ($SD = 11$). Deltagarnas ålder var dock inte avgörande för undersökningen.

Frågeformulär

De tre olika grupperna ombads fylla i en enkät som handlade om deras syn på polisen och invandring. Frågorna i enkäten hämtades ur ett antal tidigare studier som behandlat attityder i allmänhet, attityder gentemot polisen och rasismen i Skandinavien. Endast två mätinstrument användes i sin fullständiga form medan övriga items valdes ut för att passa in i det nya sammanhanget. Påståendena blandades och vissa items var reverserade.

I enkätens inledning användes en berättelse som respondenterna ombads läsa igenom för att sedan svara på fyra frågor rörande berättelsen (Lindholm, Christianson & Karlsson, 1997). Berättelsen beskriver ett rån och finns i två versioner där den ena versionen antyder att förövaren är svensk och den andra versionen beskriver hur förövaren har ett "sydländskt" utseende. I de fyra följdfrågorna fick respondenterna besvara om de ansåg berättelsen trovärdig, våldsam och om respondenten kunde föreställa sig i en sådan situation (se Tabell 4). Frågorna besvarades med en elvgradig Likertskala där en etta motsvarade "inte alls" och en elva "mycket" eller "ja, verkligen" beroende på frågans art. Ännu en fråga användes, nämligen; Vilken känslomässig inverkan hade denna berättelse på dig och denna fråga besvarades med en sju gradig skala där en etta motsvarade "mycket positiv" och en sju "mycket negativ".

Två standardiserade tester, utvecklade av Akrami och Ekenhammar (2000) användes i sin helhet i denna studie. Den klassiska fördomsskalan behandlade synen på invandring och invandrare med påståenden som "Invandrare har dålig hygien" och "Invandrare har hög moral". Här användes en femgradig skala där en etta motsvarades av "instämmer inte alls" och en femma "instämmer helt". I den moderna fördomsundersökningen var frågorna något mer nyanserade, "det är bra med ett mångkulturellt Sverige" eller "invandrare får för liten plats i media" är exempel på påståenden. Samma svarsskala användes och här, liksom i den klassiska undersökningen var några items reverserade.

Med hjälp av Officer Characteristics-scale (Webb & Marshall, 1995) undersöktes attityden gentemot polisens personliga och professionella karaktär med påståenden som; "Poliser är ärliga" (Se Tabell 3). Respondenterna fick skatta påståendena på en femgradig Likertskala där en etta motsvarades av "instämmer inte alls" och en femma "instämmer absolut".

Ytterligare tre påståenden ur en ny studie av Paoline III och Terill (2005) behandlade polisens uppträdande och karaktär. Här användes en fyragradig Likertskala där en etta motsvarade "instämmer inte alls" och en fyra "instämmer helt". "Polisen har anledning att vara misstänksamma mot de flesta ur allmänheten" är ett exempel på ett påstående ur denna studie.

Deltagarna ombads också att delge lite information om sin bakgrund, till exempel sin ålder, eventuell kontakt med polisen, härkomst och utbildning

Tillvägagångssätt

De enkäter som besvarades av polisaspiranterna (60 stycken till antalet) skickades till Polishögskolan i Växjö efter telefonsamtal med tre stycken klassrepresentanter som distribuerade enkäterna till sina klasskamrater och sedan skickade tillbaka dem. 60 enkäter gavs till en föreläsare i en a-kurs i psykologi som delade ut enkäterna till sin klass. De enkäter som besvarades samlades in av föreläsaren under samma vecka. 60 enkäter skickades till två yrkesverksamma poliser som distribuerade dem till sina arbetskollegor. Alla grupper fick på detta vis samma instruktioner, nämligen endast det brev som medföljde enkäten, detta för att undvika "bias". Enkäten tog femton till tjugo minuter att fylla i och delades ut tillsammans med ett följebrev där deltagarna försäkrades anonymitet.

Resultat

Enkätundersökningen visade att det inte förekommer speciellt mycket fientlighet gentemot människor med annan etnisk bakgrund i Sverige. Då skillnader förekom visade sig polisaspiranterna vara minst fördomsfulla av de undersökta grupperna vilka var studenter, poliser och polisaspiranter.

Resultaten av enkätundersökningen presenteras i tabellform och kommenteras i den löpande texten. Tabellerna är uppdelade att behandla de olika mätinstrumenten var för sig förutom en sammanslagning av OHCR-skalan (Webb & Marshall, 1995) och Pr/To-skalan (Pao-

line III & Terill, 2005) eftersom båda dessa skalor behandlar uppfattningar om polisen.

Akrami, Ekenhammar och Arayas skalor (2000) behandlar fördomsfullhet gentemot invandrare (se Tabell 1) och är upplagd på ett sätt att desto lägre siffra i svarsalternativet desto *mindre* fördomsfullhet.

De första frågorna (Tabell 1) kommer ur den *klassiska* fördomsskalan och påvisar mycket små skillnader grupperna emellan och försiktiga svar hos alla grupper. Gällande förslaget om att *alla flyktinförläggningar bör placeras på landsbygden* fanns inga signifikanta skillnader och inte heller frågorna om huruvida människor med annat etniskt ursprung hade *dålig ordning* i sina hem, *dålig hygien*, *sämre moraluppfattning* och *lägre begåvning* uppvisade några signifikanta skillnader.

Grupperna skiljer sig dock i sina uppfattningar om invandrades *ärlighet* där polisaspiranternas svar ($m = 1,91$ $SD = 0,84$) uppvisar ett signifikant högre värde gällande invandrades ärlighet än yrkesverksamma poliser gör ($m = 2,58$ $SD = 1,13$).

Polisaspiranterna är även mer positiva till integration ($m = 1,33$ $SD = 0,48$) än studenterna ($m = 1,84$ $SD = 0,90$) och noterbart är även *alla* grupperns värden gällande invandrades moraluppfattning ($m_1 = 2,91$ $SD = 0,74$, $m_2 = 2,61$ $SD = 0,79$, $m_3 = 2,95$ $SD = 1,01$) och deras tro på människor med skilda etniska ursprungs kvinnouppfattning ($m_1 = 2,71$ $SD = 0,96$, $m_2 = 2,45$ $SD = 1,00$, $m_3 = 2,84$ $SD = 1,03$). Värdena är beräknade på en femgradig skala där en femma tyder på stor fördomsfullhet.

Den *moderna* fördomsskalan (Tabell 1) uppvisar fler signifikanta skillnader än den klassiska och även i vissa fall högre värden vilka tyder på en större fördomsfullhet.

De frågor som *inte* gav några skillnader behandlade *diskriminering*, *rasistiska hot*, *invandrades krav på lika rättigheter* eller om särskilda stödinsatser ska vidtagas för invandrades *hemspråksinläring*.

Gällande arbetslösheten anser studenterna i högre grad ($m = 2,68$ $SD = 1,06$) att tillräckliga insatser gjorts för att hjälpa människor med annan etnicitet än svensk och skiljer sig signifikant från polisaspiranterna ($m = 2,06$ $SD = 0,76$). Gällande frågan om invandrare börjar bli alltför krävande i sina anspråk på lika rättigheter tyder studenternas svar ($m = 2,56$ $SD = 1,23$) på signifikant högre fördomsfullhet än polisaspiranternas ($m = 1,85$ $SD = 0,87$).

I frågan om tillräckliga insatser gjorts för att få in fler människor med annat etniskt ursprung på arbetsmarknaden anser studenterna ($m = 2,30$ $SD = 1,05$) att så är fallet medan de yrkesverksamma poliserna ($m = 1,68$ $SD = 0,87$) är mer tveksamma.

Gällande frågan om ett mångkulturellt Sverige är någonting positivt anser än en gång polisaspiranterna ($m = 1,73$ $SD = 0,76$) att detta är något att sträva efter. Här skiljer de sig dock gentemot sina äldre "kollegor", de yrkesverksamma poliserna ($m = 2,39$ $SD = 0,95$) som inte är lika roade av mångkultur.

Den moderna fördomsskalan påvisar dessutom ett större antal höga värden vilket tyder på större fördomsfullhet, speciellt i frågorna om invandrare får för liten plats i media där alla grupper har höga medelvärden ($m_1 = 3,44$ $SD = 1,107$, $m_2 = 3,52$ $SD = 0,94$, $m_3 = 3,71$ $SD = 1,04$).

Tabell 1.

Medelvärden och standardavvikelser för studenters, polisstuderandens (PASP) och yrkesverksamma polisers uppfattning om invandrare och invandring. Medelvärdena är beräknade på en Likertskala där poängen sträcker sig från 1-5 där en femma motsvarar hög fördomsfrekvens och en etta motsvarar låg fördomsfrekvens. Frågorna 1-8 är hämtade från den klassiska fördomsskalan och fråga 9-17 från den moderna.

Frågor	Studenter $n = 37$		PASP $n = 33$		Poliser $n = 38$		F/W	
	<i>Klassisk fördomsskala</i>	<i>m1</i>	<i>SD</i>	<i>m2</i>	<i>SD</i>	<i>m3</i>		<i>SD</i>
1. Placering av förläggning		2,30	1,02	2,15	0,97	2,45	1,16	0,69 ^a
2. Ordning hemma		1,86	0,97	1,45	0,67	1,82	0,90	2,52 ^b
3. Personlig hygien		1,75	0,87	1,48	0,76	1,55	0,72	1,08 ^a
4. Ärlighet		2,44	0,94	1,91	0,84	2,58	1,13	4,47 ^{*a}
5. Moraluppfattning		2,91	0,74	2,61	0,79	2,95	1,01	1,63 ^a
6. Begåvning		1,62	0,86	1,39	0,66	1,35	0,72	0,89 ^a
7. Integration		1,84	0,99	1,33	0,48	1,79	0,74	4,46 ^{*b}
8. Kvinnouppfattning		2,71	0,96	2,45	1,00	2,84	1,03	1,37 ^a
<i>Modern fördomsskala</i>								
9. Diskriminering		1,76	0,80	1,64	0,70	2,05	0,87	2,62 ^a
10. Arbetslöshet		2,68	1,06	2,06	0,76	2,08	0,71	4,78 ^{*b}
11. Rasistiska hot		1,78	1,08	1,67	0,78	1,92	0,97	0,63 ^a
12. Lika rättigheter		2,14	1,05	1,97	1,02	2,05	1,14	0,22 ^a
13. Plats i media		3,44	1,11	3,52	0,94	3,71	1,04	0,66 ^a
14. Krävande		2,56	1,23	1,85	0,87	2,11	1,13	3,72 ^{*a}
15. Hemspråkslärande		2,32	1,06	2,52	1,25	2,95	1,29	2,64 ^a
16. Arbetsmarknaden		2,30	1,05	1,85	0,67	1,68	0,87	5,99 ^{*b}
17. Mångkultur		2,00	0,91	1,73	0,76	2,39	0,95	5,17 ^{*a}

Not. ^a F-värden från ANOVA i de fall det funnits varianshomogenitet. ^b W-värden från Welchs test i det fall då det funnits variansheterogenitet. * = $p < .05$, ** = $p < .01$

I Tabell 2 har människors förtroende för polisen undersökts. Höga poäng betyder stort förtroende medan låga poäng betyder mindre förtroende. Här finner man frågan huruvida poliser är ärliga där alla grupper uppvisar höga poäng men det dock finns en signifikant skillnad. Studenterna ($m = 3,62$ $SD = 0,72$) har mindre förtroende för polisens ärlighet medan poliserna själva ($m = 4,21$ $SD = 0,81$) är övertygade om densamma. På frågan om polisen ibland tvingas överträda lagar och regler för att kunna utföra sitt arbete finns även där en signifikant skillnad. Notera att medan poliserna ($m = 1,58$ $SD = 0,89$) svarat att det "inte stämmer" dvs. att de inte anser att detta behövs har både polisaspiranterna ($m = 3,58$ $SD = 1,00$) och studenterna ($m = 2,59$ $SD = 0,99$) en annorlunda uppfattning och båda grupperna tror att lagöverträdelser är något polisen tvingas göra för att kunna genomföra sina uppgifter. Även i frågan om polisens viktigaste uppgift är att upprätthålla lag och ordning skiljer sig grupperna åt. Polisaspiranterna har här det lägsta medelvärdet vilket tyder på att de inte anser det vara särskilt viktigt ($m = 3,03$, $SD = 0,38$) medan de yrkesverksamma tycker att det är mycket viktigt ($m = 3,73$, $SD = 0,51$).

Utöver dessa skillnader grupperna emellan tillfrågades grupperna om polisens *fördomsfullhet*, *dess hårda arbete*, och huruvida poliser har anledning att systematiskt *misstänka* människor ur allmänheten för brott men i dessa frågor utkristalliserades ej några signifikanta skillnader.

Tabell 2.

Medelvärden och standardavvikelser av studenters, polisaspiranternas (PASP) och yrkesverksamma polisernas uppfattning om den svenska polisens verksamhet. Fråga 22-24 är hämtade ur OHCR-skalan (Webb & Marshall, 1995) och besvaras med siffrorna 1-5 där ett högt värde tyder på stort förtroende för poliskåren. Fråga 25-27 är hämtade ur Pr/To-skalan och besvaras med siffrorna 1-4 där 4 motsvaras av "instämmer helt" och 1 "instämmer inte alls".

Frågor	Studenter $n = 37$		PASP $n = 33$		Poliser $n = 38$		F/W
	$m1$	SD	$m2$	SD	$m3$	SD	
22. Poliser är ärliga	3,62	0,72	3,91	0,52	4,21	0,81	6,60** ^b
23. Poliser har fördomar	3,22	1,02	3,24	0,87	3,63	0,10	2,10 ^a
24. Polisen arbetar hårt	3,86	0,89	3,81	0,68	4,00	0,84	0,27 ^a
Summa OHCR							
Prejudice/Tolerance-scale							
25. Polismisstanke	2,35	1,01	2,09	0,84	1,87	0,91	2,57 ^a
26. Lagöverträdelse	2,59	0,99	2,58	1,00	1,58	0,89	13,62* ^a
27. Upprätthålla lag och ordning	3,43	0,77	3,03	0,68	3,73	0,51	9,81** ^b

Not. ^a F-värden från ANOVA i de fall det funnits varianshomogenitet. ^b W-värden från Welchs test i de fall då det funnits variansheterogenitet. * = $p < .05$, ** = $p < .01$

Den första frågan ur Lindholm och Christianssons studie (1998) behandlade vilken *känslomässig inverkan* berättelsen hade på respondenten och besvarades på en sjugradig Likertskala där en etta stod för "mycket positiv" och en sju "mycket negativ". I denna fråga skilde sig grupperna ej signifikant åt varken gällande sysselsättning, "enkättyp" (svensk eller utländsk förövare) och det förekom inte några signifikanta interaktionseffekter. Det totala medelvärdet för den svenska förövaren var 5,14 ($SD = 1,114$) och för den utländska 5,21 ($SD = 0,99$)

I fråga nummer två skilde sig grupperna inte heller signifikant åt. Där tillfrågades respondenterna hur *verklighetstrogen* berättelsen tedde sig och svaren på fråga två, liksom fråga tre och fyra, skulle ges på en elvgradig Likertskala där en etta stod för "inte alls" och en elva för "ja verkligen" eller "mycket" beroende på frågans art.

Inte heller i fråga tre om respondenten kunde *föreställa sig själv* i denna situation fanns några signifikanta skillnader.

I fråga fyra tillfrågades respondenterna hur de uppfattade *våldsamheten* hos mannen som utförde rånet. Inte heller denna fråga gav några signifikanta skillnader. Både den svenska förövaren ($m = 10,16$ $SD = 1,73$) och den utländske förövaren ($m = 9,72$ $SD = 1,01$) uppfattades dock som våldsamma av respondenterna i enkätundersökningen. Detta resultat anknyter till rapportens hypotes då denna fråga undersöker hur de tre olika grupperna gör en bedömning av gärningsmannens *skuld* i rånet.

Tabell 3.

Medelvärden och standardavvikelser av studenters, polisaspiranternas (PASP) och yrkesverksamma polisernas uppfattning om Riksdagens och regeringens arbete, likabehandling av invandrare och svenskar, etniska skillnader i brottsmisstanke och poliskårens etnicitet. Medelvärdena är beräknade på en Likertskala (1-5 poäng) där en etta motsvarar "stämmer inte alls" och en femma "håller fullständigt med".

Frågor	Studenter $n = 37$		PASP $n = 33$		Poliser $n = 38$		F
	$m1$	SD	$m2$	SD	$m3$	SD	
18. Riksdagens arbete	2,62	0,83	2,85	0,83	2,55	0,83	1,21
19. Likabehandling	2,39	0,90	2,64	1,06	3,82	1,09	20,73**
20. Brottsmisstanke	3,43	0,98	3,55	0,83	2,76	1,24	6,02*
21. Poliskårens etnicitet	3,92	1,06	4,12	0,96	4,05	1,09	0,35

Not. * = $p < .05$, ** = $p < .01$

Människor i allmänhet, poliser som polisaspiranter och studenter uppvisar låga medelvärden gällande frågan om huruvida riksdagen gör ett bra arbete (se tabell 3). Det totala medelvärdet för de tre grupperna är $m = 2,70$ vilket är under medelvärdet på den femgradiga skalan. Det råder misstro mot polisens förmåga att behandla invandrare och svenskar likadant hos studenterna ($m = 2,39$ $SD = 0,903$) som här skiljer sig signifikant åt från de yrkesverksamma poliserna som har en helt annan uppfattning ($m = 3,82$ $SD = 1,09$). Likaså finns det en signifikant skillnad gällande frågan om man tror att poliser oftare misstänker personer med annan etnisk bakgrund än svensk för brott. Polisaspiranterna ($m = 3,55$ $SD = 0,83$) tror att detta händer mer frekvent än poliserna själva tror ($m = 2,76$ $SD = 1,24$).

Diskussion

Synen på polisen och dess arbete

Precis som Allport redan 1954 konstaterade så är fördomar svåra att mäta. Det finns inga finstämda instrument med vilka man kan undersöka vad människor *egentligen* tänker, sådant som de kanske ger uttryck för bakom stängda dörrar eller när telefonluren är pålagd igen. I denna undersökning har en mängd företeelser och attityder uppmätts men här ges ändå inga klara och tydliga svar. Vem är mest fördomsfull? En polis, polisaspirant eller en student?

En inledande fråga var vad allmänheten har för attityd gentemot polisen, hur många som talar nedsättande om dem och har en i övrigt negativ uppfattning om den grupp människor som är menad att tjäna samhället? Enligt undersökningen i DN är förtroendet inte särskilt stort men i denna undersökning finns en hel del som tyder på att människor trots allt *har* stort förtroende för polisen. På frågan om man tycker att polisen är *ärlig* (se Tabell 3) indikerar de höga värdena att människor faktiskt tycker det och har ett stort förtroende för polisen. Poliserna själva har svarat att de tycker att de är ärliga men detta är kanske inte särskilt ovanligt. Inte i denna undersökning i alla fall då det genomgående, på frågor som handlar om polisen, är poliser som angivit de högsta värdena. De upplever sig själva arbeta hårt och förhållandevis fördomsfria. I enlighet med Kerstetter, Rasinski och Heiert (1996) är dessutom poliserna de enda människorna som kan värdera sitt arbete korrekt då det är ett så ovanligt arbete att ingen annan kan föreställa sig hur det *egentligen* är. Studenterna och polisaspiranterna som man kan

diskutera utgör en *inomgrupp* eller *utomgrupp* till polisen (Allport, 1954) har dock i den här undersökningen visat stort förtroende för hur de sköter sina arbeten.

I Webb och Marshalls (1995) undersökning var det totala medelvärdet gällande förtroendet för polisen mycket lägre än det totala medelvärdet för *alla* svarande i Sverige. Man bör dock vara försiktig vid tolkandet av resultaten då Webb och Marshalls (1995) totala värden baserades på en undersökning rörande människor med olika etniska ursprung och inkluderade vita, svarta och latinamerikaners förtroende för polisen. I enlighet med Weitzers och Tuchs (2005) undersökning har den *dominanta* rasgruppen större förtroende för polisen än andra. I denna undersökning undersöktes endast människor ur den *dominanta* rasgruppen vilket kan ha lett till det högre medelvärdet.

Den mest förvånande skillnaden som uppträdde i detta sammanhang rörande förtroendet för polisens kompetens var nog att både studenter och polisaspiranter ansåg att poliser ibland tvingas till lagöverträdelser för att kunna sköta sitt jobb medan poliserna själva inte uppfattar saken så. Detta är ett tecken på fördomsfullhet hos både studenterna och polisaspiranterna, antipati baserad på felaktiga och inflexibla generaliseringar, som Allport (1954) uttryckte det. Detta förutsatt att poliserna givit trovärdiga svar vilket kan vederläggas vid en jämförelse med Paoline III och Terills (2005) resultat. Deras respondenter består endast av poliser vilkas medelvärde samstämmer väl med de svenskas.

På frågan om huruvida polisens viktigaste uppgift är att upprätthålla lag och ordning fanns också en signifikant skillnad. Frågan är vad polisaspiranterna med det lägsta medelvärdet ämnar göra i sitt yrke om det inte är att upprätthålla lag och ordning. Denna fråga kan vara värd att hålla i minnet för vidare undersökningar angående polisaspiranters tro (och fördomar) om det yrke de studerar till.

Sammanfattningsvis kan man dra en försiktig slutsats att polisen i Sverige åtnjuter ett stort förtroende, i alla fall från den dominerande rasgruppen och de människor som aspirerar på yrket. De visar med sina svar i enkätundersökningen genomgående stort förtroende för den svenska polisen.

Fördomar mot människor med skilda etniska ursprung

Gilbert, Fiske och Lindzey (1998) presenterar "hot" och "cold" prejudice där skillnaden mellan de två beskrivs vara uttalade "heta" och inte så uttalade "kalla" fördomar. Här kan man finna något av en parallell till Akrami, Ekenhammar och Arayas (2000) *klassiska* och *moderna* fördomsskalor. I den *klassiska* skalan ställs som i inledningen beskrivits en del ganska bryska frågor om invandrades personliga hygien och om respondenten tror att de håller ordning i sitt hem eller inte. Denna skala som fungerade på femtiotalet då det var mer accepterat att motsätta sig samröre med människor av annan etnicitet är idag enligt Akrami, Ekenhammar och Araya (2000) alltför grov för att människor ska svara på den eller ens ta frågorna på särskilt stort allvar. Av denna anledning utvecklades den *moderna* skalan där frågorna är mer implicita, där man istället undersöker de "kalla" fördomar som finns hos människor med frågor som om invandrare tar alltför stor plats i media eller om det ska satsas pengar på hemspråksundervisning. Författarna förmodar att det är enklare för en människa att ge uttryck för sina fördomar med hjälp av sådana, något försiktigare frågor än att svara att man tycker att människor med ett annat etniskt ursprung har dålig personlig hygien. Detta kan äga sin riktighet då i denna undersökning i den *klassiska* skalan endast finner ett fåtal signifikanta skillnader och dessutom mycket försiktiga svar hos alla grupper. I denna *klassiska* skala är det enklare att avläsa vad som kan uppfattas som en fördom och detta kan eventuellt skrämman respondenten från att svara explicit, som den verkligen vill eftersom man idag vet att samhällsmoralen och det demokratiska tänkandet inte tillåter rasism och fientlighet mot människor av olika etniska ursprung. De två frågor där det återfinns signifikanta skillnader är dock nog så viktiga eftersom de behandlar de olika gruppernas, polisers, polisaspiranters och studenters, tro på

invandrades *ärlighet* och även deras syn på *integration*. I svaren finner man att de yrkesverksamma poliserna är minst övertygade om människors med annat etniskt ursprung ärlighet. Är detta något poliserna anser sig ha upplevt i sin yrkesverksamhet? Studenterna uppvisar högst fördomsfrekvens gällande integration. Dessa svar är intresseväckande eftersom yrkesverksamma poliser stundtals kritiserar i media för sin främlingsfientlighet och fördomsfullhet. Denna undersökning visar att det inte är genomgående *poliserna* som ger uttryck för störst fördomsfullhet utan spridningen av svaren ger tillkänna att även *studenterna* har fördomsfulla uppfattningar gällande människor med annat etniskt ursprung än svenskt. Bargh (1999) påpekar detta i sina undersökningar om automatiserade stereotyper. *Alla* har dem och innan man finner en väg att utrota maskrosorna *för alltid* kommer fördomsfullhet och stereotyper att finnas.

I den *moderna* skalan (Akrami, Ekenhammar & Araya, 2000) finner man fler skillnader och även svarsfrekvenser som tyder på viss fördomsfullhet hos alla grupper men grupperna skiljer sig ändå genom att finnas högt och lågt på skalan i de olika frågorna. Det är återigen inte *en* grupp som konstant ger svarsalternativ som tyder på en större fördomsfullhet utan fördomsfullhetsfrekvensen är spridd genom *alla* grupper och alla frågor, precis som Allport (1954) poängterar i sina undersökningar. Vi är fortfarande kvar i stenåldern gällande människors relationer till varandra. Polisaspiranterna är de som genomgående svarat minst fördomsfullt men det är små marginaler till de två andra grupperna. Anledningen till deras mindre fördomsfulla svar kan ha med deras utbildning att göra men det kan även finnas andra faktorer såsom ålder eller respondenternas ursprung.

Gällande frågan om ett mångkulturellt Sverige är någonting positivt anser än en gång polisaspiranterna att detta är något att sträva efter. Här skiljer de sig dock gentemot sina äldre ”kollegor”, de yrkesverksamma poliserna, som inte är lika roade av mångkultur. Här kan man alltså, om man noga letar finna en liten antydning om polisens negativa attityd till invandring men det ska påpekas att trots att svaren i vissa fall skiljer sig signifikant åt skall detta inte förväxlas med en uppfattning att polisaspiranter inte har några fördomar alls medan de yrkesverksamma är otroligt fördomsfulla utan alla svar befinner sig lågt på fördomsskalan. De svar som ger uttryck för en viss fientlighet mot personer med utländsk härkomst är inte de svar de olika *grupperna* gett och skiljer sig emellan utan de höga svarsalternativ grupperna använt sig av då de till exempel kommenterat att människor med utländsk härkomst har en negativ kvinnosyn. Allport (1954) hävdar att *även* om så skulle vara fallet, att människor med annat etniskt ursprung faktiskt *har* en sämre kvinnosyn än svenskar är de höga värdena på svaren ändå fördomsfulla och stereotypa.

Sammanfattningsvis kan man kommentera att alla gruppers sammanräknade svar pekar på att det inte finns några större motsättningar mot invandring och mångkultur i det svenska samhället och att det i de fall motsättningar existerar är de ganska jämt fördelade på olika grupper i samhället, i alla fall gällande poliser, polisaspiranter och studenter.

Lindholms och Christianssons (1998) studie om hur människor uppfattar rånare med skilda etniska ursprung visade resultat som stämmer ganska väl överens med de resultat denna enkätundersökning påvisade. Det bör poängteras att emedan Lindholm och Christiansson använde sig av en *film* om ett rån användes i denna studie en *berättelse*, förvisso skriven av författarna, och det var denna berättelse filmen baserades på.

Trots att Lindholms och Christianssons studie tyder på en del problem rörande olika gruppers syn på människor med annan etnicitet återfinns inte dessa skillnader i denna undersökning. I Lindholms och Christianssons studie befanns den utländska förövaren mer trovärdig medan den svenska förövaren ansågs mer trovärdig i denna studie. Det bör dock påpekas att Lindholm och Christiansson (1998) endast använde sig av studenter i denna studie vilket kan ha inverkat på resultatet.

När det gäller studien av Lindholm, Christiansson och Karlsson (1997) visar den att po-

liserna genomgående var mindre fördomsfulla i sin utvärdering av rånet som visades i filmen och detta återfinns även i denna undersökning där poliserna visar låga värden trots att de ej skiljer sig signifikant från övriga grupper.

Gällande frågorna om polisens *likabehandling* och tron att de oftare *misstänker* en person med annan etnisk bakgrund än svensk för brott visade sig signifikanta skillnader som kan vara tecken på viss fördomsfullhet. Poliserna hävdar bestämt att det inte görs några skillnader emellan människor medan studenterna tror det i fallet med likabehandling och polisaspiranterna tror det i fallet med brottsmisstanke. När det gäller frågan om poliskårens etnicitet uppvisar dock alla grupper höga värden och anser att en mångkulturell polisstyrka är någonting positivt och eftersträvänsvärt. Även denna attityd ger intrycket av att dessa tre undersökta grupper inte har särskilt mycket fördomar, varken gentemot varandra, polisen eller människor med annat etniskt ursprung än svenskt.

Lindholm och Christiansson (1998) påpekar i sin studie att de använt sig av icke-psykologistuderande. I denna studie har *endast* sådana använts för att representera studenter vilket kan vara ett hot mot den externa validiteten. Det finns ett flertal sådana problem i denna studie såsom det faktum att alla enkäter skickades till polishögskolan i Växjö där de besvarades och skickades tillbaka. Det är även, vilket Allport (1954) ständigt poängterar näst intill omöjligt att undersöka attityder och fördomsfullhet hos olika människor. Denna enkät med framför allt den klassiska fördomsskalan kan ha lett till mer försiktiga svar hos deltagarna än man kunnat härleda vid exempelvis en intervju då man har möjligheten att ställa följdfrågor. Den klassiska fördomsskalan kan ha verkat hämmande på respondenterna som vet värdet av att ha "bra" åsikter. Det är möjligt att de har en attityd men i sina svar ger uttryck för en annan mer demokratiskt anpassad sådan. Det är också värt att poängtera respondenternas ålder. Polisaspiranterna och studenterna har betydligt lägre medelålder än de yrkesverksamma poliser som besvarat enkäten och detta skulle kunna ge uttryck för skillnader. Det finns även utrymme för andra förklaringar till attityderna, saker som inte ens undersökts. En människas attityder behöver inte baseras endast på dess fördomar utan flera respondenter kan exempelvis ha besuttit en del statistiska kunskaper som "bekräftar" deras attityder och de anser sig alltså ha svarat helt sanningsenligt eftersom de innehar kunskaper som ger uttryck för de svar de skrivit.

I enlighet med Weitzer och Tuch (2005) finns inte särskilt mycket skrivet om allmänhetens fördomar gentemot poliskåren och inte heller om fördomar inom poliskåren. Detta är ett ämne som ger utrymme för mycket vidare forskning då det, om det skulle visa sig vara mycket fördomar i omlopp, kan vara av ondo för samhället. Det skulle även vara intressant att vidare undersöka polisaspiranternas fördomar om polisyrket då det visade sig vara stora skillnader gällande deras tro på hur viktigt det är att upprätthålla lag och ordning och de yrkesverksamma polisernas.

Baserat på denna undersökning kan man då återknyta till forskningshypotesen om huruvida det finns skillnader i attityder mellan polisaspiranter, studenter och polisen och den slutgiltiga uppfattningen är att visst finns det skillnader, men inte tillräckligt stora och tillräckligt genomgående för att nollhypotesen kan förkastas. Det finns alltså förmodligen ingen skillnad mellan polisaspiranternas och studenters uppfattning om skuldfrågan – som den bestäms av polisen - vid rån begångna av personer med skilda etniska ursprung.

Det finns heller inga stora genomgående skillnader rörande hur människor ur olika grupper uppfattar människor med skilda etniska ursprung eller att en mångkulturell poliskår vore bra för landet. Dessutom visar resultaten att alla grupper har ett stort förtroende för polisen och inte anser dem vara vare sig *slöa*, *oärliga* eller *invandrarfientliga*. Det borde kanske någon berätta för Bo Ringholm och Göran Lambertz?

Referenser

- Akrami, Nazar, Ekenhammar, Bo & Tadesse, Araya. (2000). Classical and modern racial prejudice: a study of attitudes toward immigrants in Sweden. *European Journal of Social Psychology*, 30, 521-532
- Allport, Gordon W. (1954) *The nature of prejudice* (25:th anniversary edition). Reading MA: Perseus Books Group
- Bargh, J. A. (1999). The Cognitive Monster: The Case Against the Controllability of Automatic Stereotype Effects. In S. Chaiken & Y. Trope (Eds.). *Dual process theories in social psychology*, pp. 361 - 382. New York: Guilford Press.
- Devine, Patricia G. (1995). Prejudice and Out-Group Perception. Abraham Tesser (red.), *Advanced Social Psychology* (ss.467-524). New York: McGraw-Hill
- Gilbert, Daniel T., Fiske, Susan T. & Lindzey, Gardner (1998). *The handbook of Social Psychology* (Volume II, 4 edition). New York: Oxford University Press, Inc
- Hogg, Michael A. & Vaughan, Graham M. (2002). *Social Psychology* (3 edition). Gosport: Ashford Colour Press Ltd.
- Kerstetter, Wayne A., Rasinski, Kenneth A., & Heiert, Cami L. (1996). The impact of race on the investigation of excessive force allegations against police. *Journal of Criminal Justice*, 24, 1-5
- Lindholm, Torun & Christianson, Sven-Åke (1998). Intergroup biases and eyewitness testimony. *Journal of Social Psychology*, 138, 710-723
- Lindholm, Torun, Christianson, Sven-Åke & Karlsson, Ingemar. (1997). Police officers and civilians as witnesses: intergroup biases and memory performance. *Applied Cognitive Psychology*, 11, 431-444
- Paoline III, Eugene A. & Terill, William (2005) The impact on police culture on traffic stop searches: an analysis of attitudes and behaviour. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*. 28, 455-472
- Pinfold, V., Huxley, P., Thornicroft, G., Farmer, P., Toulmin, H., & Graham, T. (2003). Reducing psychiatric stigma and discrimination Evaluating an educational intervention with the police force in England. *Social Psychiatry Psychiatric Epidemiol*, 38, 337-344
- Skinner, Julie (2000). Legislating for cultural change. *International Journal of Public Sector Management*, 13, 540-548
- Shaloub-Kevorkian (2004). Racism, militarization and policing: police reactions to violence against Palestinian women in Israel. *Social Identities*, 10, 172-193
- Webb, Vincent J. & Marshall, Chris E. (1995). The relative importance of race and ethnicity on citizen attitudes toward the police. *American Journal of Police*, 14, 45-65

Weitzer, Ronald & Tuch, Steven A (2005). Racially biased policing: determinants of citizen perceptions, *Social Forces*, 83, 1009-1030